



Innostava, pelottava uusi kielenopetus?

Teija Kangasvieri, Sari Pöyhönen

Tämän numeron artikkelit tarjoavat hyvin monipuolisen lukupaketin kielenoppimisen ja -opetuksen uusista tuulista. Pääsemme lukemaan useista mielenkiintoisista tutkimuksista niin kielenoppijan kuin kielenopettajankin näkökulmista. Tutkimustulokset ja arjen kokemukset osoittavat, että lasten, nuorten ja aikuistenkin arki on hyvin monimediainen. Haasteena onkin, miten monimediaiset käytänteet voitaisiin parhaiten hyödyntää oppimisen mahdollisuuksiksi myös formaalissa oppimisessa – ja toisinpäin. Miten suhtaudumme muutokseen? Ainakin kolmella tavalla. Kuten Herakleitos: ”Muutoksen maailmassa yksi asia on muuttumaton: Taukoamaton muuttuminen”. Kuten eräässä 1960-luvun musikaalissa sanotaan: ”Stop the world! I want to get off!” Tai kuten barcelonalainen designer Marti Guixé ajattelee: ”Kaikki tulee aina vain monimuotoisemmaksi ja näin ollen entistä kiehtovammaksi.”

Arjen monimediaisuuden mukanaan tuomaan muutokseen suhtaudutaan ja siihen reagoidaan eri tavoin. Digitaaliseen maailmaan syntyneille lapsille ja nuorille eri medioiden monipuolinen käyttö on arkipäivää, kun taas vanhemmille sukupolville muutos on totuttelua uuteen. Yhteiskunnan monimediaisuuden aikaansaaman muutoksen kanssa painii omalta osaltaan myös koulu. Miten mediaympäristön muutokset vaikuttavat käsitykseen kielestä ja sen käytöstä, ja sitä kautta myös koulujen kielenopetukseen? Oppilaiden näkökulmasta vapaa-ajan kielen käytön ja erilaisten tekstimaailmojen mahdollisuudet ovat lähes rajattomat, mutta miten tämä voitaisiin valjastaa hyötykäyttöön kieliopinnoissa? Miten tähän muuttuvan maailman haasteeseen vastaavat koulujen kielenopetus ja kielenopettajat?

Tässä numerossa *Iloa Laakkonen* pohtiikin artikkelissaan sitä, miten mediaympäristön muutoksen kielenopetukselle asettamiin haasteisiin voitaisiin vastata oppijalähtöisten, henkilökohtaisten oppimisympäristöjen eli PLE-ajattelun avulla. *Juha Jalkanen* puolestaan esittelee kirjoituksessaan tuloksia tutkimuksestaan, jonka hän on tehnyt teknologian pedagogisesta käytöstä kielenopetuksessa. Hän pohtii samalla niitä haasteita, joita muuttuva maailma asettaa kielenopettajan asiantuntijuudelle ja myös koululle organisaationa.

Dmitri Leontjev kertoo artikkelissaan omasta väitöskirjatutkimuksestaan, jonka aiheena on diagnostinen arviointi (diagnostic assessment) kielenopetuksessa. Diagnostinen arviointi tarjoaa oppijalle ja opettajalle tarkempaa palautetta oppijan vahvuuksista ja ongelmista. *Riikka Ullakonoja* kirjoittaa puolestaan oman väitöskirjatutkimuksensa pohjalta Venäjälle suuntautuneen opiskeluvaihdon vaikutuksista opiskelijoiden venäjän kielen ääntämisen kehittymiseen, erityisesti kysymysintonaation ja puheen sujuvuuden näkökulmista. *Jean-Michel Kalmbach* problematisoi vuorostaan artikkelissaan kielioppiterminologian roolia vieraan kielen opetuksessa ja oppimisessa. Kielioppi herättää useimmissa kielenoppijoissa kielteisiä

reaktioita, mutta tästä kirjoituksesta saamme lukea, miksi kielioppiterminologiaa on kuitenkin hyvä osata, ja sitä paitsi kielen oppimisessa muutamalla termillä pärjää jo pitkälle verrattuna vaikkapa matematiikkaan.

Eveliina Salomaa kävi haastattelemassa Jyväskylän Cygnaeus-lukion rehtoria Ari Pokkaa, joka on ollut mukana puuhaamassa kiinan kielen opetuksen aloittamista Jyväskylän lukiokoulutuksessa. Kiinan kielen tarjoamisen taustalla on ollut ajatus vastata työ- ja elinkeinoelämän kielitaitotarpeisiin, mutta opetuksen käynnistämässä on omat haasteensa, sillä kiinan kielen opettajan löytyminen ei ole osoittautunut kovin helpoksi tehtäväksi. *Elisa Miettinen* osallistui 13. syyskuuta Helsingissä Saamelaiskäräjien järjestämään seminaariin saamen kielen ja maorin kielen elvyttämisestä. Saamen kielen elvyttämisohjelmaa suunnitellaan parhaillaan. Mallia onnistuneista käytänteistä on saatu Uudessa-Seelannissa toteutetuista maorikielen elvyttämistoimista. Näin Euroopan kielten päivän jälkimainingeissa on hyvä muistaa myös Suomen kielellistä monimuotoisuutta.

Kirjoittajista Teija Kangasvieri on Kielikoulutuspolitiikan verkoston tutkimuskoordinaattori ja erikoistutkija Sari Pöyhönen verkoston johtaja.

JK. Pääkirjoituksen muutosimerkkejä on poimittu Saku Tuomisen ja Katja Lindroosin teoksesta *Ravistettava, omskakas – Toisinajattelijan käsikirja* (2009).